

19.08.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**19 Ağustos 2022
Cuma**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

19 Ağustos 2022 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Dünya Bankası Tarafından İmzalanan Kamu Binalarında Sismik Dayanıklılık ve Enerji Verimliliği Projesi ile İlgili Hibe Anlaşması

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2022/418, 419, 420, 421, 422, 423)

YÖNETMELİKLER

— Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Hasan Kalyoncu Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Harran Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— İşkolu Tespit Kararları (No: 2022/111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147)

— Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 18/08/2022 Tarihli ve 2022/ÖİB-K-54, 55, 56, 57, 58 ve 59 Sayılı Kararları

KURUL KARARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 18/08/2022 Tarihli ve 11128 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 15/6/2022 Tarihli ve 2020/22149 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 28/6/2022 Tarihli ve 2019/39522 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 4/7/2022 Tarihli ve 2018/1571 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

— Yargıtay 11. Hukuk Dairesine Ait Karar

Çiftçiye sıfır faizli “elektrik borcu” ödeme ve güneş enerjisi kredisi

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerinin kullandığı “Tarımsal Üretimde Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin Karar” da değişiklik yapılarak tarımsal sulama elektrik faturalarını ödeyemeyen çiftçi ve birliklere 10 milyon liraya kadar sıfır faizli kredi kullanma olanağı getirildi.

Ali Ekber YILDIRIM

Karar kapsamında yalnızca ruhsatlı kuyulardan ve diğer kaynaklardan su çıkarmak ve bu suyu üyelerine dağıtmak amacıyla tesislerinin elektrik ihtiyacını karşılamak amacıyla yapacakları güneş enerjisi sistemlerine ilişkin yatırımlara ve tarımsal elektrik bedeli ödemelerine münhasır olmak üzere 8/3/2011 tarihli ve 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu hükümlerine göre faaliyet gösteren sulama birliklerine yüzde 100 faiz indirimli yani sıfır faizle 10 milyon liraya kadar kredi kullanılacak.

Krediden kimler yararlanacak?

Resmi Gazete'nin 18 Ağustos 2022 tarihli sayısında yayımlanan karara göre; 1163 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren sulama kooperatifleri ve 6172 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren sulama birlikleri ile gerçek ya da tüzel kişi tarımsal üreticilerin tarımsal elektrik tarifesine tabi elektrik fatura ödemeleri, üretim konusu ayrımı yapılmaksızın, Tarımsal Elektrik Bedeli başlığında değerlendirilecek. Sulama kooperatifi ve sulama birlikleri ile gerçek ya da tüzel kişi tarımsal üreticilerin birikmiş/normal ödeme günü geçmiş/ödenmemiş/ taksitlendirilmiş tarımsal elektrik borçları ile ilgili ödemeleri de bu kapsamda değerlendirilecek.

Yeni faturalar için kredi verilecek mi? Karara göre, Tarımsal Elektrik Bedeli başlığından yararlanmak isteyen sulama kooperatifleri ve sulama birlikleri ile gerçek ya da tüzel kişi tarımsal üreticilerin yeni faturalarını ödemek amacıyla bu krediden yararlanabilmesi için birikmiş/normal ödeme günü geçmiş/ ödenmemiş taksitlendirilmemiş tarımsal elektrik borcunun bulunmaması ve taksitlendirilerek ödenen/ödenecek borçları varsa bununla ilgili gecikmiş taksitin bulunmaması gerekiyor.

Uygulama ne zaman başlayacak?

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yürütülecek bu karar, yayımlandığı 18 Ağustos 2022'den itibaren kullanılacak kredilere uygulanmak üzere bu tarihten itibaren yürürlüğe girdi.

Bakan Nebati ve Kirişçi'den, "üreticiye hayırlı olsun" mesajı

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati ile Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren söz konusu düzenlemeye ilişkin paylaşımında bulundu. Enerji girdi fiyatlarının üretici üzerindeki yükünün bilincinde olduklarını vurgulayan Nebati, şunları kaydetti: "Çiftçimizin maliyeti, tarladaki enflasyona, tarladaki enflasyon ise sofraya yansıyor. Tarladan tüketiciye uzanan bu süreçte önemli bir destek devreye giriyor. Tarımsal sulama birliklerimiz ve tarımsal üreticilerimizin kullandıkları tarımsal elektrik bedelinin tamamı, 10 milyon liraya kadar Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri ile kullanılabilir şekilde, sıfır faizli kredi kapsamına alındı. Çiftçimizin, üreticimizin yanında olmaya devam edeceğiz." Kirişçi de Twitter hesabından düzenlemeye ilişkin, "Tüm üreticilerimize hayırlı, uğurlu olsun." paylaşımını yaptı.

Türkiye aynı gün besilik sığır ithalatına ve koyun ihracatına izin verdi

Böylesi belki de ilk kez yaşanıyor. Tarım ve Orman Bakanlığı aynı gün hem besilik sığır ithalatına hem de kasaplık erkek koyun ihracatına izin verdi.

Ali Ekber YILDIRIM

Tarım ve Orman Bakanlığı bugün (18 Ağustos) itibariyle erkek besilik sığır ithalatına ve erkek kasaplık toklu(koyun) ihracatına izin verdi. Koyun etine talep olmadığı için zarar eden yetiştiriciler besi süresi tamamlanmış koyunların canlı olarak ihracatına izin verilmesini istiyordu. Besilik sığır ithalatı ise önümüzdeki günlerde et fiyatlarının yükselmesini önlemek amacıyla yapılacağı iddia ediliyor.

Besilik sığır ithalatına ve kasaplık toklu(1-2 yaşındaki koyun) ihracatına aynı gün izin veren Tarım ve Orman Bakanlığı her iki konuda da duyurular yayınladı.

150 bin baş sığır ithal edilecek

Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nden yapılan duyuruya göre erkek besilik sığır ithalatı toplam 150 bin baş ile sınırlı olacak. İthal sığırlar; Angus, Charolais (Şarole), Limousin(Limusin), Hereford, Belgium Blue (Belçika Mavisi), Piedmentosa, Aubrac (Obrak), Gasconne, Salers, BlondeD'Aquitane, Senepol, Braford, Brangus, Simental (Fleckvieh) ve Shorthorn ırkları veya bunların melezleri olarak belirlendi.

İthalat yapmak isteyen işletmelerin Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'ne 31 Ağustos 2022 tarihine kadar başvurmaları gerekiyor. Bu tarihten sonraki müracaatlar değerlendirilmeye alınmayacak.

İşletme kapasitesine göre ithal izni verilecek

Besilik sığır ithalatında işletme kapasitesine göre izin verilecek. Buna göre 200 ile 1000 baş arası işletmeler kapasitelerinin yüzde 25'i, 1001 baş ile 5 bin baş arasında kapasiteye sahip işletmeler yüzde 20 ve 5001 baş ve üst kapasiteye sahip işletmeler ise yüzde 15 oranında ithalat yapabilecek. Bir işletme en fazla 5 bin baş için başvurabilecek.

Başvuru yapılan hayvan sayısı toplam 150 bin başı aşması halinde her bir müracaatçıdan aynı oranda azaltmaya gidilerek liste Genel Müdürlüğün web sitesinde yayınlanacak. Başvuruda hayvan sayısı toplamda 150 bin baştan az olması halinde, geriye kalan miktar, müracaatta bulunanlardan talep edenlere dağıtılacak.

Besilik sığır ithalatının şartları

Tarım ve Orman bakanlığı Gıda ve Kontrol genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan Besilik Sığır(Erkek) İthalatı Uygulama Talimatı'na göre ithalatla ilgili ayrıntılar özetle şöyle:

- 1- İthal edilecek besilik sığırlar, yalnızca canlı hayvan ithalatına izinli ülkelerden getirilebilir. İzinli ülkeler listesi bakanlığın internet sitesinde var.
- 2- "Hayvan Hastalıkları Nedeniyle Yasak Konulan Ülkeler ve Yasaklanan Maddeler Listesi" nde (türe özgü hastalık kısıtı altında bulunan ülke ve/veya bölgelerden besilik sığır ithalatı yapılamaz.
- 3- Hayvanların seçiminden ihracatçı ülkeden ayrılışına kadar geçen sürede ülke/bölgede yeni bir hastalık mihrakı çıkması durumunda kontrol belgesi onaylanmış olsa dahi söz konusu ülke/bölge çıkışlı hayvanların başlamış işlem niteliğinde olanlar hariç olmak (İthalatçı ülke veteriner servisi tarafından veteriner sağlık sertifikasının düzenlenmiş olması) üzere ülkemize girişine izin verilmez.
- 4- İthal edilecek besilik sığırlar Bakanlıkça belirlenen kriterlere uygun olmalıdır.
- 5- Besilik sığır ithalat başvurularında hayvan sayısı en az 30 (otuz) baş olmalıdır.
- 6- Başvurular Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'ne yapılır.
- 7- Besilik sığırlar, karantina işlemleri, fiili ithalatı ve millileşme işlemleri tamamlanmadan kestirilemez (hastalık sebebiyle mecburi kesim hariç), satılamaz ve devredilemez.

8-Fiili ithalat işlemleri tamamlanıp millileşinceye kadar hayvanlarda görülen her türlü hastalık, mecburi kesim veya ölüm durumunda idari ve mali tüm sorumluluk ithalatçıya ait olup herhangi bir tazminat ödemesi yapılmaz.

9- Besilik sığırların yaşı ülkeye giriş tarihi itibarıyla 18 aydan küçük olmalıdır.

Koyun ihracatına yılbaşına kadar izin verildi

Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile Et ve Süt Kurumu genel Müdürlüğü'ne gönderilen yazıda kasaplık erkek toklu ihracatına Bakan oluru ile 31 Aralık 2022 tarihine kadar izin verildiği bildirildi.

İhracatla ilgili yazıda özetle şu bilgilere yer verildi:

"Ülkesel et arz güvenliğinin sağlanması, arz ve talep dengesinin korunması ve sürdürülebilir küçükbaş hayvancılık için 16.03.2022 tarihinden itibaren kasaplık küçükbaş canlı hayvan ihracatı durdurulmuştu.

Bakanlık makamının 18.08.2022 tarih ve 10724253-325.11.03.01.29 sayılı oluru ile Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğüne veya bu kurumla sözleşme yapan firmalara regülasyon amaçlı 31.12.2022 tarihine kadar küçükbaş canlı hayvan(erkek toklu) ihracatı için izin verilmiştir.

Bu çerçevede Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü'nün talebi olduğunda ilgili veteriner sağlık sertifikası şartlarını sağlayan kasaplık erkek tokluların ihracatı için sağlık sertifikası düzenlenmesi,

Karayolu ile İran üzerinden gerçekleştirilecek ihracatlarda ise sertifika düzenlenebilmesi için ithalatçı ülkeden alınmış "İthalat İzin" belgesi ile birlikte konu ile ilgili daha önce Genel Müdürlüğümüz talimatlarında yer alan hükümler dikkate alınacaktır."

Pakdemirli: " 2022 sonuna kadar ithalat bitecek" demişti

Eski Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli hayvancılıkta çok büyük başarı elde ettiklerini belirterek birçok konuşmasında 2022 yılı sonu itibarıyla Türkiye'nin artık kırmızı et ve besilik hayvan ithalatına son vereceğini söylemişti. Bakan değişikçe değişen politikalar, değişen söylemler bir kez daha kendini gösterdi. Aynı gün besilik sığır ithalatına ve koyun ihracatına izin verilmesi hayvancılık ve özellikle kırmızı et üretiminin planlaması ile ilgili ciddi sorunlar olduğunu gösteriyor. Büyükbaş hayvan yetiştiricileri kilosunu en az 100 liraya mal ettikleri karkas eti 85-90 liradan satmaya zorlanırken 150 bin baş besilik hayvan ithalatı yetiştiricinin zararını daha da artıracaktır.

19.08.2022

Koyun ihracatındaki yasağın faturasını kim ödeyecek?

Koyun ihracatına gelince, Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün yazısından da anlaşılacağı üzere 16 Mart 2022'de kasaplık küçükbaş canlı hayvan ihracatının yasaklanmasının ne kadar yanlış olduğu anlaşılıyor. Yani 5 ay önce ihracat yasaklanırken bugün tekrar izin veriliyorsa bu arada üreticinin uğradığı zararın faturasını kim ödeyecek?

EBRD'den Türk tohum üreticisine 20 milyon euro kredi

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası Türk tohum üreticisi May Seed'e 20 milyon euro kredi sağlıyor.

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Türk tohum üreticisi May Seed'e 20 milyon euro kredi sağlandığını açıkladı.

Açıklamada finansmanın şirketin faaliyetlerini genişletilmesinde, araştırma ve geliştirme kapasitesinin artırılmasında kullanılacağı bildirildi

Merkez, büyüme endişesiyle 1 puan faiz indirdi

Merkez Bankası ağustos ayı Para Politikası Kurulu'nda sürpriz yaptı ve yılın ilk faiz indirimine 100 baz puanla imza attı. Faiz indirimi kararıyla dolar/TL hızla 18'i geçti, borsa aşağı geldi. Analistler, Merkez'in bu indirimle yüksek enflasyonu değil büyümeyi önceliklendirdiğine dikkat çekti.

Şebnem TURHAN

Başta Amerikan Merkez Bankası Fed olmak üzere tüm dünyada merkez bankaları yüksek enflasyonla mücadele için faiz artırımları ile parasal sıkılaştırma hamleleri yaparken Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Para Politikası Kurulu dün ağustos toplantısında sürpriz bir şekilde politika faizini yüzde 14'ten yüzde 13'e indirdi. 1 puanlık indirimin gerekçesi olarak iktisadi yavaşlamayı gösterdi sanayide ve istihdamda ivmenin ve artışın sürmesi için de finansal koşulların destek olması gerektiği için faiz indirdiğini açıkladı. Ayrıca Merkez Bankası politika faizi ile kredi faizi arasındaki makastaki artışın parasal aktarım mekanizmasını etkisini azalttığını bunun düzeltilmesi için yeni makroihtiyati önlemler alınacağı sinyalini verdi. Sürpriz karar sonrası dolar/TL 17.97 lira seviyelerinden kendini hızla 18 liranın üzerine attı ve 18.13 lira aşıldı. Karar öncesi pozitif seyir izleyen Borsa İstanbul BİST100 endeksi yüzde 1, bankacılık endeksi ise yüzde 3 düştü. Türkiye'nin 5 yıllık iflas risk primi CDS'i ise 755 seviyelerinden hızla 788.65 baz puan seviyesine çıktı. Kurdaki

yükselişin sürmesini bekleyen analistler yılsonu 19-20 seviyelerinin görülebileceği fikrinde.

"Tamam mı devam mı?" ekonomistler ayrıştı

Merkez Bankası en son Aralık 2021'deki PPK toplantısında 100 baz puanlık indirim yaparak faizi yüzde 14'e çekmişti. Ardından 7 toplantısını pas geçen Merkez Bankası PPK ağustos toplantısında 100 baz puanlık indirim daha yaptı. İndirim tüm piyasa aktörleri için sürpriz olurken PPK metnindeki "Mevcut görünüm altında güncellenen politika faiz düzeyinin yeterli olduğunu değerlendirmiştir" ifadesi analistleri ayrıştırdı. Bir kısım analistler verilere dayalı hareket edileceğini ve Merkez'in şu anda ilave bir indirim planlamadığını belirtirken, bir kısım analist ise eylülde bir indirim daha gelebileceği yorumunu yaptı.

Ukrayna tahıl gemilerine atf

Sürpriz indirimin geldiği PPK metninde pas geçilen aylardaki metinleri aksine büyük değişiklikler yapıldı. Geçen ay resesyon riskini ilk kez PPK metnine koyan Merkez Bankası ağustos metninde jeopolitik risklerin dünya genelinde iktisadi faaliyet üzerindeki etkisinin artarak sürdüğü belirtildi ve resesyonun kaçınılmaz bir risk faktörü olduğu değerlendirmelerinin yaygınlaştığı kaydedildi.

"Türkiye'nin geliştirdiği stratejik nitelikte çözüm araçları sayesinde temel gıda başta olmak üzere bazı sektörlerdeki arz kısıtlarının olumsuz etkileri azaltılmış olsa da uluslararası ölçekte üretici ve tüketici fiyatlarının artış eğilimi sürmektedir" denilerek Ukrayna'nın tahıl gemilerinin Türkiye'nin çabalarıyla yeniden devreye alınması PPK metnine girdi. Metinde ilk paragrafta küresel çapta yüksek enflasyon ve resesyon riski artışına dikkat çekilirken yine merkez bankalarının politikalarının ayrıştığı dile getirildi. Resesyonun kaçınılmaz risk faktörü olduğu vurgusuna dikkat çeken analistler Merkez Bankası'nın faiz indirimiyle kendini küresel resesyona karşı konumlandığı fikrinde olduğunu kaydetti.

İktisadi faaliyete finansal koşullardan destek

Faiz indirimi gerekçesinin yer aldığı paragrafta ise öncelikle yine enflasyondaki yükseliş jeopolitik gelişmelere ve ekonomik temellerden uzak fiyat oluşumlarına bağlanırken küresel barış sağlandığında dezenflasyonist sürecin başlayacağı öngörüsü yineleni. İndirim gerekçesi olarak üçüncü çeyreğe ilişkin öncü göstergeler iktisadi faaliyette bir miktar ivme kaybına işaret ettiğine dikkat çeken Merkez Bankası "Küresel büyümeye yönelik belirsizliklerin ve jeopolitik risklerin arttığı bir dönemde sanayi üretiminde yakalanan ivmenin ve istihdamdaki artış trendinin sürdürülmesi açısından finansal koşulların destekleyici olması önem arz etmektedir. Bu çerçevede Kurul, politika faizinin 100 baz puan düşürülmesine karar vermiş, mevcut görünüm altında güncellenen politika faiz düzeyinin yeterli olduğunu değerlendirmiştir."

Son olarak fiyat istikrarının sürdürülebilir şekilde kurumsallaşması amacıyla TCMB'nin tüm politika araçlarında kalıcı ve güçlendirilmiş liralışmayı teşvik eden

geniş kapsamlı bir politika çerçevesi gözden geçirme sürecinin hala devam ettiğini kaydeden Merkez Bankası PPK karar metninde “Değerlendirme süreçleri tamamlanan kredi, teminat ve likidite politika adımları para politikası aktarım mekanizmasının etkinliğinin güçlendirilmesi için kullanılmaya devam edilecektir” denildi.

Bankalar için en zorlu dönem başlıyor

Türkiye’de ikinci çeyrekte işlerin iyi gittiğini turizmden gelen katkının güçlü olduğunu ifade eden Merkez Bankası, enerji fiyatlarındaki yüksek seyir ve ana ihracat pazarlarının resesyona girme olasılığı cari denge üzerindeki riskleri canlı tuttuğunu yineledi. Analistlerin dikkat çektiği ve bankacılık sektörünü en çok ilgilendiren konu ise krediler kısmı oldu. Geçen ay kredilere ilave tedbir gelebileceğini metne alan Merkez Bankası bu ay “Son dönemde belirgin şekilde açılan politika-kredi faizi makasının parasal aktarımın etkinliğini azalttığı değerlendirilmektedir. Bu çerçevede kurul, makroihtiyati politika setini, parasal aktarım mekanizmasının etkinliğini destekleyecek araçlarla daha da güçlendirmeye karar vermiştir” dedi. Bankacılık kaynakları bunun bankacılık sektörü için gerçekten zorlu bir sürecin başladığının habercisi olduğuna dikkat çekerek yeni makroihtiyati önlemlerle bankaların kime ne kadar ve hangi faiz oranında kredi vereceğinin artık daha sert dikte edilmesini beklediklerini dile getirdi. Bankacılık kaynakları olası ihtiyati önlemler içinde özellikle Merkez Bankası’nın kredilere politika faizi baz alınarak 5 puanlık üst sınır getirebileceğine dikkat çektiler. Son dönemde güçlü yükseliş sergileyen bankacılık endeksi de faiz indirim kararı sonrası yüzde 3 sert düştü.

Politika faizi mevduat faiziyle birebir geçişken

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizinde 100 baz puan indirim yapması son dönemde yükseliş eğiliminde olan ve yüzde 22-23’e kadar çıkan TL mevduat faizlerinde de en az 100 baz puanlık indirimin kaçınılmaz olduğunu gösteriyor. Uzmanlar politika faiziyle mevduat faizinin birebir geçişken olduğunu belirtirken kredi faizlerinde ise aynı durumun geçerli olmadığını dile getirdi. Analistler yine Merkez Bankası ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun yeni makroihtiyati önlemlerle politika faizi ile kredi faizi arasındaki makası düşürmeye yönelik adımlar gelebileceğini, indirim öncesi yüzde 14 olan politika faizinde yüzde 40 seviyelerindeki faizlerin yüzde 13 politika faizinde yüzde 31 seviyelerine inebileceğini ifade etti.

Türkiye ve Ukrayna arasında altyapı inşası konusunda anlaşma

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Zelenskiy ve Guterres arasındaki Lviv'de gerçekleşen üçlü zirve sona erdi. Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Ukrayna Cumhurbaşkanı Volodimir Zelenskiy'nin huzurunda, Ukrayna'nın savaş nedeniyle tahrip olan altyapısının yeniden inşası amacıyla anlaşma imzalandı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy ve Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres ile görüştü.

Erdoğan ve Zelenskiy'nin Ankara-Kiev ilişkilerinin tüm yönlerini stratejik ortaklık düzeyinde görüştükleri ikili görüşmenin ardından BM Genel Sekreteri Guterres'in de katılımıyla üçlü görüşmeye geçildi.

Türkiye ve Ukrayna arasında yıkılan altyapının yeniden inşası konusunda anlaşma

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy'nin huzurunda, Ukrayna'nın savaş nedeniyle tahrip olan altyapısının yeniden inşası amacıyla anlaşma imzalandı.

Potoçki Sarayı'nda basına kapalı gerçekleşen üçlü zirve, 40 dakika sürdü.

Görüşme kapsamında, Ukrayna'nın savaş nedeniyle tahrip olan altyapısının yeniden inşası amacıyla Türkiye ve Ukrayna arasında yapılan anlaşma, Ukrayna Altyapı

19.08.2022

Bakanı Oleksandr Kubrakov ile Ticaret Bakanı Mehmet Muş tarafından imza altına alındı.

Anlaşmayla iki ülke arasında Ukrayna'nın yeniden inşası için bir Görev Gücü oluşturulacak.

Görev gücü ile Ukrayna'da yollar, köprüler, su ve elektrik altyapısı, hastane ve okul gibi sosyal ve ekonomik önemi haiz tesislerin yeniden inşası için çalışmalar birlikte koordine edilecek.

Tarım Kredi'de bir skandal daha

Tarım Kredi marketlerinde skandallar bitmiyor... Bazı temel gıda maddelerinde fiyatların indirime gireceğinin açıklanmasının ardından yurttaşlar bambaşka bir tabloyla karşılaşmasından sonra Kanada'dan ithal edilen kırmızı mercimeğin "Yerli Üretim" logosuyla satışa sunulması tarımda yaşanan çelişkiyi gözler önüne serdi.

Tarım Kredi Marketlerde "talimatla indirilen" gıda ürünlerinin arasında Kanada'dan ithal edilen kırmızı mercimeğin de "Yerli Üretim" logosuyla satışa sunulması tarımda yaşanan çelişkiyi gözler önüne serdi.

YAĞ, ŞEKER VE KIRMIZI ET SATIŞA NEDEN SUNULMUYOR?

Tarım Kredi Marketlerde bazı ürünler indirimde girse de özellikle şeker, yağ ve kırmızı ette indirim yapıldığı açıklanmasına rağmen bu ürünlerin 3 gündür satışa sunulmaması dikkat çekiyor. Tarım Kredi Marketlerde, 'talimatla fiyat indirimi' yapılmadan önce de haftanın belli günleri TÜRKŞEKER'in raf fiyat garantili şekeri kilosu 17 liradan satılıyordu. Ancak marketlere yeterli miktarda şekerin gelmemesinden dolayı, şeker market raflarına konmadan bitiyordu. Yapılan son indirimle birlikte toz şeker yine 17 liradan satışa sunuldu fakat Tarım Kredi Marketlere şeker almak için giden vatandaşlar 3 gündür eli boş dönüyor.

Diğer yandan ayçiçek yağında da indirim yapıldığı açıklanmasına rağmen 5 kg ayçiçek yağı da henüz satışa sunulmadı.

KIRMIZI ET KONUSUNDA ORTA BİR YOL BULUNAMADI!

Cumhurbaşkanı Erdoğan, kuzu etinden sonra dana etinde de yüzde 30-35 oranında indirim yapılacağını açıklamıştı. Et ve Süt Kurumu'ndan tedarik edilecek dana eti yüzde 35 indirim nasıl yapılacağı ise bilinmiyor. Et ve Süt Kurumu'nun satışını yaptığı kırmızı et fiyatları zaten piyasa fiyatlarından düşükken artı bir de yüzde 35 indirim yapılacak olması buradaki fiyatı iyice dibe çekecek. Et ve Süt Kurumu'nun satış yerlerinde sığır kıyma 83 liradan, sığır kuşbaşı ise 92 liradan satılıyor. Bu fiyatlara yüzde 35 indirim yapılması durumunda sığır kıymanın fiyatı 54 liraya, sığır kuşbaşının fiyatı ise 59.8 liraya geliyor. Tarım Kredi Marketlerde bu fiyatlara kıyma ve kuşbaşı satılması neredeyse imkansız.

Üzerinde çalışılan formülü göre, Et ve Süt Kurumu üreticiden hayvanı alıp kesecek ve Tarım Kredi Marketlere verecek. Buradaki satış fiyatı da Et ve Süt Kurumu'nun satış fiyatı ile başa baş olması bekleniyor. Ancak burada da ESK'nın bu kadar hayvanı mevcut kesim fiyatları ile nereden temin edeceği sorusu gündeme geliyor. Mevcut durumda ESK üreticiden karkas kesim fiyatı 84 lira artı hayvan başı 2500 lira destek veriyor. Bu da karkas kesim fiyatlarını 93-95 lira bandına çıkarıyor. Fakat ESK'nın karkas kesim fiyatının bazı bölgelerde başa baş bazı bölgelerde de piyasa fiyatlarının altında kalmasından dolayı üretici açısından cazip bir tarafı bulunmuyor.

ESK'nın Tarım Kredi Marketlerde talep edilen eti karşılayabilmesi için karkas kesim fiyatlarında artışa gitmesi gerekiyor. Ancak mevcut durumda gündemde kesim fiyatlarının artırılması bulunmuyor.

KANADALI YERLİ!

Diğer yandan Tarım Kredi Marketlerde, TMO'nun Kanada'dan ithal ettiği kırmızı mercimeğin de indirimli ürünler arasında satılması, ortaya ilginç bir tablo çıkardı. Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Hüseyin Aydın, çiftçiden uygun fiyata doğrudan tedarik edilen ürünlerde indirime gittiklerini açıklarken, Kanada'dan ithal edilmiş kırmızı mercimeğin de 'Yerli Üretim' logosuyla satışa çıkarılması, yaşanan çelişkiyi ortaya koydu.

Gübrede pis kokular yükseliyor

Gübretaş'ta üretiminin durdurulması ve Cengiz Holding'e ait Eti Gübre'den gübre alınmasının ardından bir kıyak da Tosyalı Holding'e yapıldı. Gübre fabrikası için Tosyalı vergi muafiyeti, KDV istisnası ve pek çok destek alacak.

Tarım Kredi Kooperatifleri'nin kooperatife bağlı Gübretaş'taki üretimi 'pahalı' olduğu gerekçesiyle durdurarak Cengiz Holding'e ait Eti Gübre'den 250 bin ton gübre satın almasının ardından şimdi de Tosyalı Holding'e gübre kıyağı yapıldı. Türkiye Varlık Fonu'nun (TVF) Yönetim Kurulu Üyesi olan ve AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yakınlığıyla bilinen Fuat Tosyalı'nın şirketi Tosyalı Gübre Sanayi Şirketi'nin Zonguldak Çaycuma'daki Filyos Vadisi'ne inşa edeceği gübre üretim tesisi için devlet desteği verilecek. Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı kararına göre, yatırım başlangıç tarihi 6 Mayıs olarak belirlenen ve 4 yılda tamamlanması öngörülen projenin toplam sabit yatırım tutarı 31.5 milyar TL olarak belirtildi.

Tosyalı Gübre Sanayi Şirketi'nin yatırım süresi sonunda yıllık 581 bin ton üre, 660 bin ton kalsiyum amonyum nitrat, 330 bin ton diamonyum fosfat, 224 bin ton granül amonyum sülfat ve 60 bin ton potasyum nitrat üretim kapasitelerine ulaşması hedefleniyor. Karar kapsamında projeye gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası ve iadesi, çeşitli oranlarda vergi indirimi, tutar sınırı olmaksızın 10 yıl süreli sigorta primi işveren hissesi desteği ile azami 5 yıl süreli ve 75 milyon liraya kadar nitelikli personel desteği sağlanacak.

ARAZİYİ DE BEDAVAYA ALDILAR

Gübre tesisinin inşa edileceği arazinin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 49 yıllığına Tosyalı Holding'e tahsis edildiği geçen ocak ayında BirGün ortaya çıkarmıştı. Şirket, 29 Aralık 2021'de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na "Filyos Entegre Gübre Üretim Tesisi'ni" inşa etmek için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) başvurusu yaptı. Filyos Limanı'nın da içinde bulunduğu bin 900 hektarlık alanda liman inşaatı sürerken, milyarlarca liralık yatırımla kurulan Filyos Endüstri Bölgesi'nin işletmesinin ihale yapılmadan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın imzasıyla Tosyalı Holding'e verildiği ortaya çıkmıştı.

ERDOĞAN'IN ÇILGIN PROJESİ

İçerisinde liman, endüstri bölgesi, serbest bölge ve serbest bölge gelişme alanı barındıran Filyos Vadisi Projesi devasa bir rant alanı yaratıyor. 2'nci Abdülhamit'in hayali olarak lanse edilen Filyos Limanı'nın yapımı için yaklaşık 2 milyar 200 milyon TL harcandı. Filyos Vadisi'nde yer alan endüstri bölgesiyle beraber bu projenin toplam maliyeti 5 milyar TL'yi buldu. Filyos Limanı'nın açılışı da 4 Haziran 2021'de Erdoğan'ın katıldığı bir törenle yapıldı. Filyos Limanı, Erdoğan'ın "çılgın proje" olarak nitelendirdiği projeler arasında.

HEM YÖNETTİ HEM BORU SATTI

Geçen aylarda Varlık Fonu'nun Yönetim Kurulu Üyesi Fuat Tosyalı'nın, fona bağlı BOTAŞ'a 49 milyon 533 bin TL'ye boru sattığı ortaya çıkmıştı. Tosyalı'nın son 6 yılda BOTAŞ'tan aldığı ihalelerin toplam bedeli ise 1 milyar TL'yi aşıyor. Ayrıca Tosyalı Holding, Ethem Sancak ve Talip Öztürk'e ait BMC'nin 50,1'lik hissesini satın aldı.

Defterimdeki yazılarıyla GÜNGÖR Uras

Ali Ekber YILDIRIM

19 Ağustos 2022 Cuma

Bu alışkanlığı lise yıllarında edinmiştim. Beğendiğim köşe yazılarını keser büyük boy defterime yapıştırırdım. O defterler sevdiğim yazarların yazılarından derlenmiş bir kitaba dönüşürdü.

Ekonomi ile ilgili defterime yapıştırdığım ilk yazılar Tevfik GÜNGÖR Uras'ındı. 1988 yılında DÜNYA gazetesinde işe başladığımda Basın Yayın Yüksek Okulu'nda Prof. Dr. Tevfik Pekin'in iktisat derslerinden öğrendiğimiz temel bilgiler dışında ekonomiyi çok iyi bilmiyordum.

Prof. Dr. Tevfik GÜNGÖR Uras benim için ikinci bir okul oldu. Güncel ekonomiyi çok yalın ve herkesin anlayacağı bir dille yazıyordu. Tevfik GÜNGÖR imzası ile DÜNYA gazetesinin ikinci sayfasındaki yazılarından bir okulda öğreneceğimden çok daha fazlasını öğrendim.

Yazılarımı, haberleri yalın bir dille yazmamda da katkısı büyüktür.

İlerleyen yıllarda tarım yazmaya başladığımda yazılarından alıntı yapması, tarımla ilgili yazı yazarken telefon ederek bilgi alması ve yazdığı yazıyı da yayınlanmadan önce bana okutması gerçekten büyük bir ayrıcalıktı. O artık benim için "GÜNGÖR abi"ydi.

Özellikle ürünlerin hasat dönemlerini yakından izler ve hangi üründe hasat yaklaşırsa telefon eder, üretimin ne kadar olduğunu, fiyatın ne olacağını, ürünü kimin alacağını araştırıp yazmamı isterdi. Sonra da eklerdi. "Sen araştır yaz biz de öğrenelim, yazalım" derdi. Her hasat dönemi o telefonun geleceğini beklesem de biliyorum gelmeyecek. GÜNGÖR abinin verdiği görevin sorumluluğu ile araştırıp yazmaya devam ediyoruz.

Güngör abiyi sonsuzluğa uğurlamamızın üzerinden 4 yıl geçti. DÜNYA ailesi, dostları olarak Güngör Uras'ı bugün (19 Ağustos) saat 9.30'da İstanbul Sanayi Odası Meclis Salonu'nda düzenlenecek anma programı ile anıyoruz. Anma programı kapsamında Ege Cansen ve Mahfi Eğilmez'in konuşmacı olarak katılacağı "Ayşe Teyzenin İzinde Türkiye Ekonomisine Bakış Paneli" yapılacak. Panelin moderatörlüğünü sevgili Berfu Güven ve Servet Yıldırım yapacak.

Güngör abiyi saygıyla anarken çok özlediğimiz yazılarından ikisini paylaşıyorum.

Et ithalatı hayvancılığı öldürüyor

Et fiyatları artmaya başlayınca, Ankara karkas et ithali için kapıları açmıştı. O kapı bir kapanır, bir açılır hale geldi. Sadece ette değil, her türlü tarım üretiminde fiyatlar yükselince Ankara, ithalatla yerli üreticinin "terbiye edilmesi"ni hedef alıyor. Ucuz ithalden sonra fiyatlar bir süre geriler ama ithalat yerli üreticiyi üretimden soğuttuğu için, üretim azalır. İthalat üretimi caydırarak fiyatlarda kalıcı artışa yol açar. Bugüne kadar hayvancılığı teşvik için 10 milyar TL dağıtıldı. Sıfır faizli kredi verildi. Böylece sığır varlığı 15 milyon adede yükseldi. Yılda 1 milyon ton kırmızı et tüketiyoruz. Bunun yüzde 90'ına yakını sığır eti, yüzde 10'una yakını koyun eti. Diğer hayvan türlerinin ufak payları var. Et fiyatlarının artışının arkasında kalıcı ve de geçici nedenler var:

1) Kalıcı nedenler şunlar: Bizim hayvanlar dağda çayırdaki beslenmiyor. Çiftliklerde yemle besleniyor. Hayvancılıkta maliyetin yüzde 60'ını sanayi yemi teşkil ediyor. Sanayi yeminin hammaddesi ithal girdi. Döviz fiyatı artınca yem fiyatları, dolayısıyla hayvan maliyeti artıyor.

2) İthalat kapısı bir açılıyor, bir kapanıyor. Bu durumda besiciler uzun vadeli olarak riske giremiyorlar. Üretimi artıramıyorlar.

Et fiyatlarındaki artışın kalıcı ve geçici nedenlerini iyi değerlendirmeden, piyasaya az miktarda ucuz et sürmek, et sorununa çözüm değil çözümsüzlük getirir.

Devamlı karkas et ithal ederek halkın et talebini karşılayamayız. Ucuz et ancak üretim artışıyla mümkün olabilir. Bu için uzmanı Ali Ekber Yıldırım yazdı: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdürlüğü çok kapsamlı bir çalışma ile "Kırmızı Et Stratejisi" hazırladı.

Bu stratejide aynen şöyle deniliyor: "Kırmızı et üretiminin artışında, besi hayvanı materyali temini büyük önem taşımaktadır. Zaman zaman başvuru olan et ve besilik hayvan ithalatı sorunu çözmekten uzaktır." Yıllardan beri, canlı hayvan ve et ithalatı ile sorunlar çözülmeye çalışılıyor. Her defasında ithalatın çözüm olmadığı görülmesine rağmen, bu politika ısrarla sürdürülüyor.

Koyun ve sığır varlığımızın artmamasının nedeni, ülkede hayvanların besleneceği meraların kalmaması. Doğu Anadolu'da terör var. Batı'daki meralar kararname ile

toplu konutlara tahsis edildi. 1990'lerde 24 milyar hektar, 2000'in başında 16 milyar hektar olan kullanılabilir çayır, mera alanı 9-10 milyar hektara geriledi. Sığırlarımız yem ile besleniyor. Hazır yemin girdisi ise dolar.

Dolar artınca büyükbaşların beslenme maliyeti de artıyor. Hayvancılıkta öne çıkan ülkelerde toplam beslenmede çayır, meranın payı yüzde 50 dolayında. Tarım kaynaklı kaba yemin payı yüzde 25 dolayında. İşte bu nedenle o ülkelerde büyükbaş fiyatları ucuz. Biz ise çayır ve mera olmadan hazır yeme dayalı olarak hayvancılık yapmaya çalışıyoruz.

Yıllık 60 milyon ton dolayındaki kaba yem tüketiminde çayır ve meranın payı 12 milyon ton dolayında. Kaba yemin sadece yüzde 20'si, toplam yemin sadece yüzde 10'u çayır ve meradan karşılanıyor. Çayır ve meraya çıkamayan büyükbaş hayvanlar kapalı alanlarda kaba yem ve karma yem yiyor. Kaba yem, yem bitkilerinden elde ediliyor. Bunlar yonca, fiğ, korunga, silajlık mısır, burçak, hayvan pancarı gibi yem bitkileri. Bizim kaba yem üretimimiz de talebi karşılayamıyor.

(29 Ocak 2016/Dünya Gazetesi)

Buğday için “borç dilenmenin dayanılmaz “ezikliği”

Devlet Planlama Teşkilatı'nın kurulduğu yıllarda (1960' lı yılların başında) Plancıların ana sorunlarından biri buğday sorunu idi. Çünkü o yıllarda Türkiye'nin buğday üretimi, talebi karşılamayacak kadar düşüktü. Türkiye buğday ithal etmek zorundaydı.

Her yıl bahar geldiğinde Devlet Planlama Teşkilatı'nın tarımdan sorumlu uzmanları Doğan Kayran ve Kaya Mutlu, yerli ürün hakkında tahminde bulunmaya çalışırlardı. Kaya Mutlu buğday tarlalarını dolaşır, Tarım Bakanlığı uzmanlarıyla yerli üretim rakamlarını belirlerdi. İşte ondan sonra da sorun başlardı. Yerli üretim fazla olur ise, Merkez Bankası'nın Türk Lirası basması ve buğday parasını ödemesi gerekiyordu. Yok yerli üretim yetersiz kalır ise o zaman da buğday açığını kapatacak ithalat için döviz bulma zorunluluğu vardı. İşte o zamanlar biz Plancıların sabah uykudan uyandıklarında ilk yaptıkları iş, pencereye koşarak bulutları incelemektir. Eğer yağmur yağacak gibi bir hava var ise, dertlenirdik: “Eyvah... Yağmur yağacak. Buğday üretimi artacak... Merkez Bankası para basmayacak. Bu buğdayın parasını nasıl ödeyeceğiz?”

Eğer yağmur yok gibi ise yine dertlenirdik: “Eyvah yağmur yağmayacak. Buğday üretimi düşük olacak. Buğday ithal etmek gerekecek. Dövizi nereden bulacağız?” Açık anlatımıyla o günler bizim her sabah derdimiz yağmuru gözlemektir. (Üstelik karı koca Planlama'da çalışıyorduk. O nedenle biz aile boyu dertlenirdik.) Merkez Bankası Başkanı Naim Talu, buğday için bile para arzını artırmamak konusunda ısrarcı olduğundan, TMO'nun iç alımlarının finansmanı büyük sorun teşkil ederdi. Fakat en büyük sorun buğday ithalatı için döviz bulmak idi. O yıllarda Türkiye buğday ithalatı için dövizi ya AID (Amerikan Yardım Teşkilatı) aracılığıyla bulabiliyor ya da OECD

çerçevesinde kurulan Türkiye'ye Yardım Konsorsiyumu'ndan temin edebiliyordu. Buğday ithalatı için gerekli olan döviz ihtiyacı belirlendikten sonra Türk hükümeti temsilcileri ellerinde dosya, kapı kapı borç dilenmeye başladılar. Döviz bulunduğu an bürokratlar rahatlar, Türk halkı aç kalmaktan kurtulurdu. Derken Turgut Özal'ın Devlet Planlama Teşkilatı müsteşarlığı döneminde Meksika'dan buğday tohumu ithalatı konusu gündeme geldi. Devlet Planlama Teşkilatı'nın öncülüğü ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş'm konuyu benimsemesiyle Meksika'da geliştirilmiş olan yüksek verimli buğday tohumu Türkiye'ye getirildi. Meksika buğdayı, Türkiye'de çok tartışmalara yol açtı. Böylece bizim kaliteli buğdayımızın yok olacağı, Türkiye'nin tohumluk buğdayda dışa bağımlı hale geleceği söylendi. Fakat, Devlet Planlama Teşkilatı, Tarım Bakanlığı ve Ziraat Bankası'nın ortak çalışmasıyla, Meksika kaynaklı kaliteli tohum Anadolu'ya yayıldı. Bu tohum yanında gübre kullanımı da gelişince, Türkiye buğdayda kendi kendine yeter hale geldi. Aradan geçen zamanda, kaliteli buğday tohumu dejenere oldu. Gübre kullanımında çiftçi bilgilendirilmedi. Topraklar verim kaybetti. Buğdayda ürün kalitesi düştü ama, verim arttı. Verim artınca bu defa da artan buğdayı kimin kaç liraya satın alacağı sorunu ortaya çıktı. TMO'nun her yıl açıklayacağı fiyat ve de buğday satın almak için bulacağı para gürültüler kopardı. Derken, Türkiye'de sanayi ürünleri ile tarım ürünleri arasındaki fiyat makası açılmaya başladı. Faiz oranlarının yükselmesi tarımsal üretimi caydırdı. Yüksek üretim rakamları hızla gerilemeye başladı.

İşte bu arada, tarımda fiyat desteklemesi politikasından vazgeçme konusu gündeme geldi. Destek fiyatı yerine çiftçiye doğrudan para yardımı için düzenlemeler yapılırken, ortaya çıkan krizler sonucu IMF'ye verilen niyet mektuplarında buğdaya verilen taban fiyatlarına sınırlamalar getirildi.

Bu sınırlamalar temel olarak, 1960'lar tablosundaki sorunlara benzer sorunlardan kaynaklandı. Türkiye 2000'lerde buğday destekleme politikasını yürütmek için içeriden bulamadığı krediyi dış kaynaktan arıyordu. Çözüm olarak IMF'nin tavsiyesi doğrultusunda destekleme fiyatlarını aşağı çekme yoluna gidildi. Destekleme fiyatlarını aşağıya çekmek demek buğday üretimini kösteklemek demektir. Bunun sonucu Türkiye'nin tekrar buğday açığıyla karşı karşıya gelmesi, buğday ithal etmesi demektir. Buğday ithalatı ise döviz kaynağına bağlıdır.

Faiz öyle olmaz, böyle olur!

Alaattin AKTAŞ

19 Ağustos 2022 Cuma

✓ Merkez Bankası faizinin 1 puan daha indirilmesiyle...

- Enflasyonla mücadele artık değil ikinci, kaçıncı plana atıldı, belli değil.
- Kur yükselecek, yükseldi de zaten, bu da enflasyonu artıracak.
- İthal enflasyon artacak, akaryakıttaki ucuzlama sona erecek.
- KKM'nin yükü daha da büyüyecek.

Merkez Bankası'nın politika faizi bu yıl ilk kez indirildi ve yüzde 14'ten yüzde 13'e çekildi. Enflasyon yüzde 80 dolayında, faiz yüzde 13... **“Enflasyon geride kalan, faiz önümüzde uzanan dönemin oranı, o yüzden kıyaslamayı beklenen enflasyonla yapalım”** desek, yine olmuyor, yine olmuyor.

Aslında şu düşünce de insanın aklından bir türlü çıkmıyor. Madem faizi düşürünce ekonomi düze çıkıyor, özellikle enflasyon iniyor, niye daha da aşağı çekmiyoruz ki şu oranı. Sembolik bir oran kalabilir, o da yüzde 1'dir. Niye indirmiyoruz oraya?

Gelin şu faizin seyrini kısaca hatırlatalım:

Geçen yılın mart ayında yüzde 19'a çıkarılan faiz, izleyen beş ay sabit tutuldu. Eylül ayından başlayarak dört ay boyunca toplam 5 puanlık indirimle aralıkta yüzde 14'e inildi. Bu yılın ilk yedi toplantısında faiz aynı düzeyde kaldı. Ve nihayet ağustos toplantısına geldik. Merkez Bankası Para Politikası Kurulu'nun dünkü toplantısından sonra yapılan açıklamada faizin yüzde 13'e indirildiği belirtildi.

Hep vurguluyorum; ben artık faiz için **“Merkez Bankası kararı”** demiyorum; **“Merkez Bankası'nın açıkladığı karar”** diyorum. Bu da belli ki öyle oldu.

Nasıl yorumlanabilir ki?

Doğrusu insan bazen ne diyeceğini, ne yazacağını bilemez ya...

Durumun özeti bu!

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu toplantısından sonra yapılan açıklamayı okuyorum; faiz indiriminin hangi etkenlerle, hangi gerekçelerle yapıldığı yazıyor; ama doğrusu ben pek anlayamıyorum. Gerçi bunu anlayabilen var mı, onu da bilmiyorum.

Bakın faiz indirimine niye gidildiği anlatılırken şu görüşler dile getiriliyor:

“Enflasyonda gözlenen yükselişte; jeopolitik gelişmelerin yol açtığı enerji maliyeti artışlarının gecikmeli ve dolaylı etkileri, ekonomik temellerden uzak fiyatlama oluşumlarının etkileri, küresel enerji, gıda ve tarımsal emtia fiyatlarındaki artışların oluşturduğu güçlü negatif arz şokları etkili olmaya devam etmektedir. Kurul, sürdürülebilir fiyat istikrarı ve finansal istikrarın güçlendirilmesi için atılan ve kararlılıkla uygulanan adımlar ile birlikte, küresel barış ortamının yeniden tesis edilmesiyle dezenflasyonist sürecin başlayacağını öngörmektedir. Bununla birlikte, üçüncü çeyreğe ilişkin öncü göstergeler iktisadi faaliyette bir miktar ivme kaybına işaret etmektedir. Küresel büyümeye yönelik belirsizliklerin ve jeopolitik risklerin arttığı bir dönemde sanayi üretiminde yakalanan ivmenin ve istihdamdaki artış trendinin sürdürülmesi açısından finansal koşulların destekleyici olması önem arz etmektedir. Bu çerçevede Kurul, politika faizinin 100 baz puan düşürülmesine karar vermiş, mevcut görünüm altında güncellenen politika faiz düzeyinin yeterli olduğunu değerlendirmiştir.”

Düğmeler ha bire yanlış ilikleniyor

Koskoca Türkiye, iktisat teorisi denemeleri yapılan bir ülke konumunda!

Hani hep yazdım ya, geçen yıl eylülde ilk düğme yanlış iliklendi ve sonrasında tüm dengeler değişti, tüm düğmeler yanlış denk geldi ve gömlek yamuk duruyor, diye... Şimdi bir atlayarak ilikleme durumunda kaldığımız düğmeleri, devamında bu kez iki atlatarak ilikliyoruz. Varın gömleğin üstünüzde nasıl duracağını düşünün!

Ne olacak sorusunun yanıtı belli

Piyasa ilk tepkisini hemen verdi. Döviz yükseldi.

Çünkü faizi indirmekle "**Ben ulusal paramın getirisini biraz daha düşürüyorum, yani değerini düşürüyorum**" diyorsunuz.

Ulusal paranın, yani TL'nin değerinin düşmesi, dövizin bizim paramıza karşı değer kazanması demek.

Karar açıklanır açıklanmaz bu oldu zaten. Uzun süredir bir şekilde 18 liranın altında tutulan dolar bu düzeyi aştı.

19.08.2022

Şimdi sorsanız, "**Biz bu kararı paramızın değeri düşsün diye almıyoruz ki, kredi faizleri düşsün, piyasa canlansın diye alıyoruz**" denilecektir.

Yani piyasayı canlandırma amacıyla kredi faizlerini aşağı çekmenin tek yolu Merkez Bankası faizini düşürmek mi?

Öte yandan kur yükselince olacaklar? Onun maliyeti nasıl karşılanacak peki?

Enflasyon artık kaçınıcı plandaysa...

Kur yükseldi ve muhtemeldir ki daha da yükselecek. Rusya'dan ya da Körfez ülkelerinden döviz baskılamaya yetecek kadar para gelir mi, bilemem. Diyelim geldi ve biz de bu sayede kurun daha da artmasını önledik. Doları 18'de tuttuk.

Peki faiz indirmeseydik de doları bu döviz sayesinde daha aşağı çekseydik daha iyi değil miydi?

Dönüp dolaşıp şuraya gelmiyor muyuz; sahi biz bu faizi ne diye indirdik?

KKM'nin yükü daha da artacak

Ekonomide en büyük bela, pimi çekilmiş bir bomba; kur korumalı mevduat. Kurun daha da yukarı gitmesi, KKM için çok daha fazla ödeme yapılmasını zorunlu kılacak. Hatırlatalım; uygulamanın ilk beş ayında yalnızca Hazine'nin ödemek zorunda kaldığı kur farkı 60.6 milyar lira oldu.

Kur arttıkça Hazine'nin yükü de artış gösterecek.

Ne yaptığını anladık ama neden yaptığını anlamadık

Şeref OĞUZ

19 Ağustos 2022 Cuma

Merkez Bankası'nın **ne yaptığı** belli; **7 aydır** sabit tuttuğu politika faizini **100 puan** aşağı çekerek %13'e indirdi. Ama neden yaptığını anlamak mümkün değil... Politika faizini neden %13'e çektiklerine dair **PPK'nın politika metnine** bakıyoruz; sahiden **politik bir metin** olmuş. Anlayan beri gelsin.

Yine de **dünyanın tersine gidiş inadinın gerekçesini** kavramaya gayret ediyoruz. Merkez'in iddiası şu; **ekonomide iyileşme** görülmüş, **durgunluğa karşı tedbir** alınmış... Sahi, **ekonomideki iyileşmeyi neden yalnızca ekonomi yönetimi görüyor** da ekonominin dilsiz kurbanları bizler fark edemiyoruz?

DÖVİZE ENFLASYONA BAKAN YOK

Eski bakan; "**ben dövize bakmıyorum**" diyordu. Yeni bakan; "**ben enflasyona bakmıyorum**" diyor. Peki, ekonomi bakanı olarak **nereye** bakıyorsun? "**Efendim büyümeye bakıyoruz biz.**" İyi de **büyümeyi kemiren** enflasyon şaha kalkmışken, **döviz 20 liralara**n üzerine **doğru koşarken** vatandaşın hali ne olacak? Zaten ta Aralık'ta dediğim şeydi; "dolar, gördüğü zirveyi unutmaz."

Enflasyonu doludizgin, dövizi frensiz ortamda enflasyon için; "**dünyadan kaynaklanıyor, bizim bir kusurumuz yok**" diyemezsin. Hele ki kuruluş yasasının **4'üncü maddesinde** asıl görevinin "**fiyat istikrarını sağlamak**" olduğu yazılıyken... Kısaca; "**seçime gidiyoruz, bize büyüme lazım, gerisi hikâye**" mi demek istiyorsun?

İKİ SORU İKİ CEVAP

Bu karar ne anlama geliyor?

Enflasyon ateşine odun taşımak anlamına geliyor. Anlamsızlaşan politika **faizine yapay anlam yüklemek** anlamına geliyor. Geçen yıl bu vakit **politika faizi %19, enflasyon %19,8** idi. Şimdi ise **politika faizi %13 ve enflasyon %80-140**

bandında... Reel faiz ise -%66.6 ile dünya birincisi, tıpkı enflasyon şampiyonluğumuz gibi.

Bundan sonra nasıl yol alınır?

Daha fazla **piyasa sopası**, reel sektör değneği oluşur. **Piyasa ekonomisi yerine yasa ekonomisinin işlerliği** her geçen gün artar. **Marketçileri denetlemek** yeter mi? İş adamlarını stokçulukla suçlamak nedir? Bunların hepsi **heteredoks söylemlerinin** bir uzantısı...

not

EKONOMİNİN KÖKÜNE DİNAMİT GİBİ FAİZ

Kur Korunmalı Mevduatın Hazine'ye yükü artacak. Yılsonuna da faiz **%14'te** kalsaydı yük; **300 milyar lira** olacaktı. Şimdi **KKM'cilere ulüfe gibi gelir** aktarılacak ve **Hazine'nin KKM yükü yarım trilyon liraya** koşacak.

Peki; ne için? Bu faiz üzerinden **meydan okuma kime?** Faizi indirmek için dahi artırdığımız dönemler oldu. Eski başkanlardan **Erdem Başçı; %4,5'luk faizi 550 baz puan ile %10'a çıkarmıştı.** Bu da bir tür faizi **indirme adımı** idi.

Şu bizim mükemmel, bağımsız(!) Merkez'imizin artık **2 küçük sorunu kalmış** görünüyor; **1-Faizi** ancak indirebiliyor, **2-dolar** basamıyor... **Lira mı?** Canı cehenneme... **Enflasyona bakan yok nasılsa,** bas gitsin... **Peki ya döviz?** Sanırım ona **gelecek iktidar baksın** diyorlardır. Arkalarından; **"son nefesimize dek dik durduk, faizi artırmadık"** densin istiyorlardır. Benim kaygım ise **ekonomünün son nefesi...**

Abdulkadir Selvi

Helalleşme mi tehdit mi karar verin

Balıkli Rum Hastanesi'nde yangın çıkmıştı.

Yangından sonra Balıklı Rum Hastanesi Vakfı Başkanı Konstantin Yuvanidis, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a gösterdiği ilgi ve destekten dolayı teşekkür ediyor. Bütün parti liderlerinin kendisini arayıp geçmiş olsun dileklerini ilettiğini söylüyor. O ana kadar Kılıçdaroğlu'nun aramadığını ifade ediyor.

Vay sen misin bunu söyleyen.

KAMERALARIN ÖNÜNDE TEHDİT

Ekrem İmamoğlu kameraların önünde Yuvanidis'i arıyor. Açıyor ağzını yumuyor gözünü. Kameraların önünde Yuvanidis'i tehdit ediyor, yetinmiyor bunu bir de sosyal medya hesabından paylaşıyor. Ben adamın aklını alırım havasında.

Rum vatandaşlarımızın hastanesinde yangın çıkmış. Ülkenin Cumhurbaşkanı hem yangını söndürme çalışmalarını yakından takip etmiş hem de yangından sonra Balıklı Rum Hastanesi Vakfı Başkanı Yuvanidis'i arayıp geçmiş olsun dileklerini iletmış.

Yuvanidis ise yaşadıkları sıkıntı karşısında Cumhurbaşkanı'nın yakından ilgilenmesinden duyduğu memnuniyeti paylaşmış. Cumhurbaşkanı'nın bu tavrı başta Rumlar olmak üzere gayrimüslim vatandaşlarımız açısından olumlu değil mi? Türkiye açısından olumlu bir hava. Gayrimüslüm vatandaşlarımız ülkenin Cumhurbaşkanı'nın kendileriyle ilgilenmesinden dolayı memnun olmaz mı? Biz de bu ülkenin vatandaşlarıyız, Cumhurbaşkanı'mız bizimle de ilgileniyor, bizim de başımızda bir devletimiz var diye düşünmez mi?

BÖYLE Mİ HELLAŞECEĞİZ

Peki İmamoğlu bunun neyinden rahatsız oluyor?

19.08.2022

Ama İmamoğlu büyük adam. Nasıl olur da Yuvanidis başta kendisine teşekkür etmez. Kurmuş kameraları, açmış telefonu, tehdit etmiş Yuvanidis'i, sonra bunu da bir marifet gibi sosyal medya hesabından yayınlamış.

Ey Kılıçdaroğlu, sen helalleşme diye kapı kapı dolaşıyorsun ama kameraların önünde gayrimüslim vatandaşlarımızı tehdit eden İmamoğlu sayesinde mi helalleşeceksin?

KILIÇDAROĞLU'NU SABOTE

Helalleşme konusunda Kılıçdaroğlu'nun samimiyetini sorgulamak ya da geçmişe dönüp sen şunlara şunlara hakaret ettin, devletin bürokratlarını tehdit ettin, böyle helalleşme mi olur deme niyetinde değilim.

Ama Kılıçdaroğlu'nun helalleşme hamlesinin CHP tarafından sabote edildiğini düşünüyorum.

İşte CHP Grup Başkanvekili Engin Özkoç'un tweet'i.

Engin Özkoç, "Bugün CHP aleyhine konuşanları özellikle not ediyorum. Çünkü seçim sonrası ilk olarak 'Biz de sizdeniz' diye gelecekler onlar. Araya karışmasınlar! Bize rüzgârgülleri lazım değil, değişim için çalışacak neferler lazım. Son güne kadar azimle, kararlılıkla çalışmaya devam."

Kafa bu işte. Not ediyorlarmış.

Onu not et, bunu not et. Peki kimden oy alacaksın?

Daha seçimi kazanmadan tehdit etmeye başladı bunlar.

CHP'li Gürsel Tekin, 7 Haziran seçimleri öncesinde, "8-9 Haziran'da kirli gazetelerin tamamına el koyacağız" diye tehdit etmişti. Ümit Özdağ'ın babası Muzaffer Özdağ da 27 Mayıs'tan sonra, "Bab-ı Ali'den de geçeceğiz" demişti.

Kafa aynı kafa.

Bunlar tanklarla, cezaevi ile tehdit etmeye pek meraklılar.

NAGEHAN ALÇI'YA TEHDİT

Ekrem İmamoğlu ile röportaj yaptı diye Nagehan Alçı'yı hedef alan Fazıl Say, "Senin bineceğin tek otobüs cezaevine giden otobüs olmalı" diye tehdit etmedi mi? Nagehan Alçı ne yapmış, gazetecilik yapmış. Sanki vatani bölmüş. Dünyaca ünlü bir sanatçımız dahi tehdit dilini kullanıyorsa bize de, "Kardeş, hani helalleşiyordunuz?" diye sormak düşer.

Önce milleti tehdit eden o elinizi indirin. Kemal Bey, benden uyarması. Sen helalleşelim diye çırpınırken, partin seni sırtından hançerliyor.

ERDOĞAN, ESED'LE GÖRÜŞECEK Mİ

SOÇİ Zirvesi'nden sonra Suriye rejimi ile ilişkiler konusunda hava değişti. Daha önce Esed'le doğrudan ilişki kurulmasını istemeyen Putin, rejimle doğrudan ilişki kurulmasını önerdi. Bunda Ukrayna'da sıkışan Putin'in, Suriye'yi İran'a kaptırmama kaygısı rol oynasa da Erdoğan pası aldı.

Ama hemen Erdoğan, Esed'le görüşecek mi yönünde bir tartışma başladı. İşi Esed-Erdoğan görüşmesine kilitlemek demek bu iş olmasın demektir. Sürecin olgunlaşması gerekiyor. Ama yine de en sonda yazacağımı en başta yazayım. Bu soruyu sordum. "Şu anda siyasi düzeyde öngörülen bir temas yok" yanıtını aldım. Ama dikkat edin, "şu anda" denildi. "Yok" denilmedi. Suudi Arabistan ve BAE ile de önce ilişkiler bir seviyeye getirildi sonra devlet başkanıyla önce telefonla görüşüp sonra karşılıklı ziyaretler oldu. Erdoğan-Esed görüşmesiyle ilgili bu soruyu ise ancak süreç olgunlaştıktan sonra sormak anlamlı olur.

DÖRT NOKTADA AÇILIM

1- Suriye ile ilişkiler istihbarat servisleri düzeyinde yürütülüyordu. Bundan sonra Dışişleri Bakanlığı tarafından atanacak bir özel temsilci ya da Dışişleri'nden bir birim tarafından yürütülebilir.

2- Suudi Arabistan ve BAE de, Suriye'deki İran etkisinden rahatsız. Onlar da Suriye'yi Arap ligine döndürmek istiyor. O nedenle 1 Kasım'da Cezayir'de toplanacak olan Arap liginde ve İslam İşbirliği Teşkilatı'nın ilk toplantısına da Suriye davet edilebilir.

3- Putin'in açıklamasındaki püf noktasından biri Adana mutabakatının güncellenmesi önerisiydi. Adana mutabakatı güncellenerek, Türkiye'nin Suriye'deki varlığı ve kazanımları garanti altına alınabilir. Böylece Suriyeli muhaliflerin kaygıları da giderilmiş olur.

4- İran ve ABD, yeni süreci sabote edebilir. PKK'nın son dönemlerde Türkiye'ye yönelik saldırılarını artırmasının altında da o yatıyor. Erdoğan ve Putin bu riski satın almış durumda. Suriye ile yeni sürecin kapısı ABD ve İran'a rağmen atılacak.

İSRAİL'E BÜYÜKELÇİ NE ZAMAN ATANACAK

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun İsrail'e büyükelçi atanacağı açıklamasının mürekkebi kurumadan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İsrail Başbakanı Lapid ile görüşmesi haberi son dakika olarak düştü.

O İSİM BELLİ

İsrail Cumhurbaşkanı Herzog'un ziyaretinden sonra iki ülke ilişkileri hızla gelişiyor. Bu durum bizim ABD'deki Yahudi Lobisi ile ilişkilerimizi de olumlu yönde etkileyecek.

19.08.2022

Büyükelçi ataması da çok fazla gecikmeyecek. Dışışleri Bakanlığı tarafından Cumhurbaşkanlığı'na sunulmuş bir büyükelçiler kararnamesi var. 30-40 büyükelçinin yeri değişiyor ya da yerlerine yeni atamalar yapılıyor. İsrail'e atanacak yeni büyükelçi de o kararnamenin içinde yer alıyor. İsim belli, kararnameye girmiş, Cumhurbaşkanı onayladığı takdirde atama gerçekleşmiş olacak.

Bir son dakika ile İsrail'e büyükelçi atandığı haberini alacağız. Hem de kısa bir süre içinde.

Esfender KORKMAZ

Konut fiyatları ne kadar balon yaptı?

19 Ağustos 2022 Cuma

Merkez Bankası Konut Fiyat Endeksi'ne göre; 2022 ilk altı ayında Türkiye ortalaması olarak konut fiyat endeksi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 160,6 oranında arttı. En yüksek artış yüzde 200,2 artış oranı ile Antalya bölgesinde oldu.

HAZİRAN 2022 SON BİR YILDA KONUT FİYAT ARTIŞI		
	NOMİNAL ARTIŞ	Yİ-ÜFE'YE GÖRE REEL ARTIŞ
TÜRKİYE	160,6	9,35
İSTANBUL	184,9	19,50
ANKARA	165,4	11,4
İZMİR	150,9	5,3

Konut fiyatlarındaki artışında önce pandemi ve sonra son bir yılda TL'ni aşırı değer kaybı etkili oldu.

Pandemi nedeni ile bahçeli ve müstakil evlere talep arttı. Benim oturduğum Çekmeköy - Ömerli'de arsa fiyatları 2020 de, birkaç ayda 4 kat arttı. Birçok müstakil ev yapıldı ve fakat ya bitmedi, ya bitti bahçe düzeni ve oturan yok veya satılığa çıkarılmış.

Yani konut fiyatlarında pandemi etkisi bu sene tamamıyla kalkmış olur.

Merkez Bankası Konut Fiyat Endeksi'ne göre; Türkiye genelinde 2017 yılında 1 milyon lira olan bir konut fiyatı, 2022 Haziran ayında 4 milyon 698 bin liraya yükseldi.

Konut fiyat endeksini TÜFE endeksine göre değil, maliyet esaslı olan Yİ-ÜFE endeksi ile karşılaştırmak gerekir. Böyle olunca konut fiyatlarında son bir yılda reel artış var ve fakat son 4,5 yılda reel artış yoktur.

* Yİ-ÜFE endeksini 2017 = 100 olarak alırsak; 2022 Haziran ayında 549,2 oldu.

* Türkiye ortalama konut fiyat endeksinin de 2017 = 100 olarak alırsak, 2022 haziran ayında daha düşük, 469,8 oldu.

Özetle; konut fiyatları son bir yılda balon yapmış. Son 4,5 yılda ise Yİ-ÜFE'den daha az artmış.

Öte yandan, yabancıya konut satışlarında, vatandaşlık verilmesi, Batıdan gelen konut talebini düşürdü, Arapların konut talebini artırdı. Geçen sene ve bu sene temmuz ayında beş konuttan biri Araplara satılmış.

TEMMUZ AYINDA YABANCIYA KONUT SATIŞI		
	2021	2022
ARAP ÜLKELERİ	1.423	823
RUSYA	365	1028
İRAN	619	431
KAZAKİSTAN	166	190
UKRAYNA	106	166
ALMANYA	198	163
AFGANİSTAN	229	83
İNGİLTERE	63	90
ABD	153	62
AZERBEYCAN	127	83
İSVEÇ	99	59
PAKİSTAN	65	43
KANADA	-	40
ÇİN	-	57
DİĞER	882	621
TOPLAM	4495	3939

Bundan sonra ne olmalı ve ne olur?

1. Hükümet TOKİ aracılığı ile konut piyasasını bozdu. TOKİ'nin görevi halka ucuz sosyal konut yapmaktır. Ama gerek TOKİ, gerekse İmamoğlu'ndan önceki İBB Kiptaş, lüks konuta yöneldiler ve yandaşlara öncelik verdiler. Şimdi Hükümet seçim yatırımı olarak TOKİ'ye konut yaptıracak. İşin içine seçim popülizmi girince, konutla ilgili sorunlar artar.

2. Merkez Bankası gösterge faiz oranını yüzde 13'e düşürdü. Bu demektir ki, TL'de eksi faiz oranı yüzde eksi 37,1 oldu. TL'den kaçış konut talebini artırıyor. Ayrıca para aklama da konut ve gayrimenkul fiyatlarını artırıyor. Buna rağmen bodrum ve Antalya gibi tatil yörelerinde balon yapan fahiş fiyat artışı duracaktır.

Şimdiki durumda TL tasarrufu olanlar eğer kısa dönem, bir iki yıl için, yatırım yapmak isterse konut cazip yatırım değil. Konut fiyatlarındaki oluşan balon düşünceye kadar alternatif yatırım yapmaları daha yararlı olur.

19 Ağustos 2022, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Diplomasi devrede

Ortadoğu'da bir "**dost ülkeler çemberi**" kurmaya çalışan Türkiye'nin önünde iki isim biraz engel gibi duruyor. Bunlardan biri Mısır diktatörü **Sisi**, diğeri de Suriye diktatörü **Esad**.

Sisi, 2013 yılında Mısır Cumhurbaşkanı **Muhammed Mursi**'yi devirip hapse atarak iktidar oldu. O güne kadar Türkiye ile Mısır'ın arası çok iyiydi. Hatta **Tayyip Erdoğan**, **Mursi**'nin seçim kampanyasında Kahire'ye gitmişti. Ancak **Sisi**'nin darbesiyle aralar açıldı. Buna rağmen Türkiye ile Mısır arasındaki ticari ilişkiler azalmadan devam etti. Şimdi de iki ülke arasında diplomatik düzeyde görüşmeler yapılıyor.

Bir diğer sorunlu isim ise Suriye'nin diktatör **Beşar Esad**. **Esad**, Amerika'nın ürettiği Arap Baharı'nın kurbanlarından biri oldu. O dönemde Türkiye'nin başbakanı olan **Davutoğlu**, Amerikan rüzgârına kendini kaptırıp Suriye ile Türkiye'nin arasını iyice açtı. **Davutoğlu**, **Tayyip Erdoğan**'ı da **Esad**'ın çok kısa sürede devrileceğine inandırdı. Sonuçta Suriye parçalandı, on binlerce kişi öldü, milyonlarca Suriyeli de Türkiye ve Ürdün'e göç etti.

Şimdi tekrar diplomatlar düzeyinde ilişki kurulmaya çalışılıyor. Ancak bu süreçte Suriye'ye Amerikan destekli PKK iyice yerleşti. Bakalım Türkiye, Rusya, İran ve Suriye aralarında anlaşıp bölgeden Amerika'yı atmayı becerebilecekler mi?

AFGANİSTAN'DA TERÖR BİTMİYOR

Amerika'nın sebep olduğu terör, bugün Kâbil'de bir camiyi vurdu. Gerçekleşen patlamada 21 Afganlı öldü. Türkiye, Afganistan'a başsağlığı diledi.

Bu arada iklim değişikliği ağustos böceklerini de vurdu. Fransa'da sıcaklardan ötürü ağustos böcekleri baygınlık geçiriyormuş. Zaten sıcaktan ölen insanlar artık rutin haber oldu.

ERDOĞAN'DAN BARIŞ HAMLESİ

Bütün bunlar olurken Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın diplomasi hamleleri tam gaz

19.08.2022

devam ediyor. **Erdoğan**, Ukrayna Devlet Başkanı **Volodimir Zelenski**'nin daveti üzerine dn Lviv'deydi. Zirveye BM Genel Sekreteri **Antonio Guterres** de katıldı. Toplantıda Rusya-Ukrayna arasında barıştan tahıl koridoruna ve nükleer santrallerin güvenliğine kadar birçok konu masaya yatırıldı. Toplantı sonrasında açıklama yapan **Zelenski**, Türkiye ile Ukrayna arasında savaşta tahrip olan altyapının inşası için anlaşma imzalandığını açıkladı. Ukraynalılar da **Erdoğan**'a büyük sevgi gterisinde bulundu.